

[Aksel Larsen.]

vand fra fremstillingen af atomenergi fra Hanford-Atomfabrikkerne. Vandets radioaktivitet var ikke betydelig, men det plankton, der fandtes i vandet, var 2 000 gange så radioaktivt, de ænder, der levede af dette plankton, 40 000 gange, flodfiskene 150 000 gange, svaleunger, som forældrene fodrede med vandinsekter, 500 000 gange og blommen af vandfugles æg over en million gange så radioaktivt [som spildevandet].

Jeg tror, at dette — og man må vel kunne fæste lid til, at det er korrekte oplysninger, Albert Schweitzer bringer — siger os, at der er et uhyre alvorligt problem for menneskeheden i spørgsmålet om affaldsstofferne og spildevandet fra fremstillingen af atomenergi. Jeg bekender, at jeg ved ikke, om Hanford-Atomfabrikkerne fremstiller atomenergi til fredelige formål eller til militære formål — måske begge dele — men under alle omstændigheder er det klart, at også ved udnyttelse af atomenergien til fredelige formål er der et uhyre faremoment til stede, og det forekommer mig, at dér bør den internationale organisation i allerhøjeste grad gøre en indsats, navnlig da det som allerede sagt er et af dens formål at beskytte menneskenes sundhed.

Men jeg må samtidig sige, i lighed med, hvad bl. a. det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft har fremhævet — og det er måske også i al beskedenhed et tegn på de forandringer, der er ved at foregå i denne verden og i menneskenes tankegang, at det ærede medlem og jeg her befinder os i de samme tankerbaner — at desværre har atomenergien jo hidtil væsentlig været anvendt til krigsformål eller til krigsforberedelse, og at denne anvendelse af atomenergien åbner de frygteligste og mest rædselsvækkende perspektiver for menneskene. Vi kan alle sammen håbe på, at atomkrigen ikke bliver til virkelighed, men vi kan vel kun regne med, at den ikke bliver til virkelighed, hvis en storkrig eller verdenskrig undgås. Det, man må stræbe efter, er — som jeg vist allerede har sagt — at nå til internationale aftaler med sikre kontrolbestemmelser om, at atomenergi overhovedet kun må anvendes til fredelige formål, og at dens anvendelse til fredelige formål skal ske under de for menneskene mest betryggende forhold.

Men når dette er sagt, er det nødvendigt at minde om det, som det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft var inde på: at vi lever i paddehatteskyens skygge. Man kan ikke slå sig til tåls med, at måske eller sandsynligvis kommer atomkrigen ikke, idet det er indlysende, at selve fabrikationen af atomvåben indebærer en fare for menneskene; atomvåbnenes eksistens indebærer en fare for menneskene, og de eksperimenter, der udføres med atomvåben — prøvesprængninger o. lign. — betyder en akut og i øjeblikket alvorlig eksisterende fare for menneskenes sundhed.

Jeg går ud fra, at det ikke er nødvendigt i det danske folketing ligefrem at holde et foredrag om de farlige følger af prøvesprængningerne, som talrige videnskabsmænd verden over i den senere tid har beskæftiget sig med. Jeg går ud fra, at det er nok at minde om, at medens man tidligere regnede med, at radioaktiviteten fra brintbombsprængningerne slyngedes ud i verdensrummet og forsvandt, synes det nu bevist, at den tværtimod svæver rundt i atmosfæren og stratosfæren og efterhånden som radioaktivt nedfald kommer ned på jorden, til dels med regnvandet, optages i planter og senere i dyr og senere i mennesker med de aller alvorligste følger. Jeg har nok set, at der er visse videnskabsmænd, der — som følge af den diskussion, der har udviklet sig — har fremsat udtalelser, der i alt fald er blevet brugt på den måde, at man har sagt: dette radioaktive nedfald, strontium 90, er ikke så farligt, for det kan ikke gøre nogen fortræd, når det rammer menneskene udefra. Nej, men forholdet er det, at det ikke er udefra, man optager strontium 90 i sig; det er via planter og dyr, og der sker en ophobning af stoffet, som bliver større og større, jo flere led det går igennem.

Det ærede medlem hr. Lannung talte om ønskeligheden af, at der blev taget et nyt stort internationalt initiativ til bekæmpelse af kræften. Ja, det ville være velsignelsesrigt, om det skete; men det forekommer mig, at vi har tilstrækkelig mange videnskabsmænds udsagn om, at hver eneste af de prøvesprængninger, der foretages af atom- og brintbombevåben, øger faren for dødelige kræfttilfælde, øger faren for dødsfald som følge af knoglekræft, bortset fra at disse sprængninger også kan have virkninger, som